

Ny Tantara Miafina ao ambadik'ilay Andininy Faha-40 — Isa faha-11

Nomera Iraika Ambin'ny Folo

Jeff Pippenger

2026-05-21

Ny bokin'i Joela angamba no fanambarana mivantana indrindra momba ny ranonorana farany ao amin'ny Soratra Masina, ary i Joela dia manomboka amin'ny fanondroana voalohany ireo taranaka efatra amin'ny fivadiham-pinoana izay tanterahin'ny fiangonana Advantista Mitandrana ny Andro Fahafito Laodiseana. Ireo taranaka efatra ireo, izay asehon'ny andininy fanokafana ao amin'i Joela ho fandranganana miha-mitombo, dia mifanaraka amin'ireo fahavetavetana efatra miha-mitombo ao amin'ny Ezekiela toko faha-valo. Ny taona 1863 ka hatramin'ny 1888 no maneho ny taranaka voalohany, ary izany dia maneho ny fandavana ny hafatra fototra navelan'ny Millerita araka izay naseho teo amin'ny tabilao pioniera 1843 sy 1850, izay aseho ao amin'ny Habakoka toko faharoa, ary izany dia tandindon'ny fanekena araka izay asehon'ny vato fisaka roa misy ny Didy Folo.

Ny taona 1888 hatramin'ny 1919 dia maneho ilay taranaka izay nandà ny fanandramana ny fahamarinana amin'ny finoana, izay miteraka fanandramana asehon'ny fiangonan'i Filadelfia. Tamin'ny taranaka voalohany dia nifantoka tamin'ny asan'ny fitarihana nasehon'i William Miller ny fikomiana, ary tamin'ny taranaka faharoa tamin'ny 1888 dia ny fitarihan'ny Fanahin'ny Faminaniana no notoharina. Ny taranaka fahatelo tamin'ny 1919 dia nanomboka tamin'ny bokin'i William Warren Prescott, *The Doctrine of Christ*, ary nifarana tamin'ny boky, *Questions on Doctrine*, tamin'ny 1957. Io taranaka fahatelo io no taranaky ny marimaritra iraisana tamin'izao tontolo izao, raha nitady ny fankatoavana ny Adventisma avy amin'ny fanao ara-pitsaboana nankatoavin'ny American Medical Association, sy ny fankatoavana ny kolejy nisy azy avy amin'ireo manam-pahaizana akademika ao amin'ny Protestantisma nihemotra sy ny Katolika Romana.

Amin'ny taranaka fahatelo dia nolavina ny torohevitra momba ny fanabeazana avy amin'ny penin'i Ellen White ka nosoloina tamin'ireo fomba fanao diso momba ny fanabeazana avy amin'izao tontolo izao, araka ny asehon'ny filozofia ara-panabeazana grika. Ny fanabeazana grika dia asehon'ny andriamanibavy Athena, izay omem-boninahitra ao amin'ilay tempolin'i Parthenon mitovy dika ao Nashville, Tennessee.

Ny tena fanabeazana dia naseho ho ohatra ao amin'ny Baiboly tamin'ny alalan'ireo sekolin'ny mpaminany izay nifandray tamin'i Elisa mpaminany. Ny fikomian'ny Makabeo tamin'ny 167 tal. J.K. sy nanomboka teo mandra-pahatongan'ny fandravana an'i Jerosalema tamin'ny 70 taor. J.K., dia tamin'ny ampahany lehibe dia fanoherana ny fidiran'ny fanabeazana grika tao amin'ny kolontsaina sy ny firenen'ilay tany ara-bakiteny fahiny sady be voninahitra. Ny fanoheran'ny Makabeo dia fikomiana nanohitra ny herin'ny Grika tamin'ny ambaratonga rehetra, nefa ny fitaoman'ny fanabeazana grika dia niely fatratra tokoa tao amin'ny tantara sy tao amin'ny antony

nanosika ireo mafana fo Makabeo, ka tsy azo sarahina amin'ny zava-misy fa ny fanabeazana grika angamba no anton-javatra lehibe indrindra mifandray amin'ny fandavan'ny Jiosy an'i Jesosy Kristy ho Mesiany. Boky maro no nosoratana nanondro ny fiantraikany ratsin'ny fanabeazana grika teo amin'ny Jiosy sy ny anjara birikin'ny fanabeazana sandoka tamin'ny fandavan'ny Jiosy sy ny fanomboana an'i Kristy tamin'ny hazo fijaliana.

Ny fikomiana nataon'ny Makkabeana dia mifandrindra amin'ny fikomiana tamin'ny 1776 tao amin'ilay tany ara-panahy maoderina sady be voninahitra. Amin'izao fotoana izao dia misy oniversite voasoratra anarana maherin'ny 4.000 any Etazonia, izay miorina eo ambonin'ny filôzôfian'ny fanabeazana grika sy jezoita. Ny korontana sy ny fandikan-dalàna nandritra ireo folo taona mahery lasa dia azo arahina mivantana mankany amin'ireo antsoina hoe ivon-toeram-pampianarana any Etazonia, izay nandritra ny am-polony taona maro no nampianatra foto-pisainana tamin'ireo mpianatra izay efa notezaina mialoha tamin'ny alalan'ny haino aman-jery sy ny loharanom-pialam-boly mba hanaiky ireo filôzôfia maneran-tany nipoitra avy amin'ny filôzôfia satanika tamin'ny vanim-potoanan'ny Revolisiona Frantsay. Ireo mpianatra ny oniversite amin'izao andro izao dia efa notezaina ho amin'ny fanekena ilay fomba fiaina asehon'i Sodoma sy Gomora talohan'ny nidirany tao amin'ireo ivon-toeram-pampianarana izay natao hanafihana ny fotsy hoditra, ny Kristiana ary ny tena tantara amerikanina. Ny olom-pirenena iray ao Etazonia amin'izao andro izao, izay maniry hahatakatra ilay rafitra fitsarana misy ambaratonga roa tsy mitsahatra, izay manatanteraka ny rariny sy ny fahamarinana ariana eny an-dalambe araka izay amantarana izany ao amin'ny Baiboly sy ny Spirit of Prophecy, dia tsy maintsy mahatakatra fa ireo toe-javatra ankehitriny dia vokatry ny fanafihana iray namboarina tamim-pikasana, izay ampidirina ho foto-pisainana hatramin'ny taona voalohan'ny fiainana amin'ny alalan'ny rafi-pampianarana iray natao hampiditra ny olombelona eo ambany fifehezan'ireo globalista elita — dia ilay herin'ny dragona!

Misy lohahevitra dimy lehibe ao amin'ny asa soratr'i Ellen White: ny fanabeazana, ny fanavaozana ara-pahasalamana, ny fiainana kristiana, ny lohahevitry ny Ady Lehibe, ary ny toe-panahy araka an'Andriamanitra eo amin'ny fiainana andavanandro. Ny fanabeazana dia iray amin'ireo lohahevitra dimy lehibe ao amin'ny Fanahin'ny Faminaniana, ary Ellen White dia mpaminany ara-Baiboly tahaka ny mpaminany rehetra voatonona ao amin'ny Tenin'Andriamanitra. Ankoatra ny zavatra hafa, midika izany fa ny fiainany dia ohatra maneho sy ho an'ilay iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina. Alohan'ny hieritreretana ny olona fa i Kristy irery ihany no tokony ho ohatra ho antsika, dia milaza i Paoly:

Fa na dia manana mpampianatra iray alina ao amin'i Kristy aza hianareo, dia tsy manana ray maro; fa tao amin'i Kristy Jesosy no niterahako anareo tamin'ny alalan'ny filazantsara. Koa miangavy anareo aho: aoka hanahaka ahy hianareo. 1 Korintiana 4:15, 16.

Amin'ny maha-mpaminany azy dia ohatra i Ellen White. Indray mandeha monja i Ellen White no nanaiky handray ny anjara toeran'ny mpikambana ao amin'ny filankevi-pitantanana, ary tamin'izany fotoana izany dia tamin'ny fananganana kolejy iray izay nandray ireo foto-kevitra ny fanabeazana marina araka ny naseho ho iray amin'ireo lohahevitra lehibe dimy tamin'ny asa fanompoany. Io kolejy io, any Madison, Tennessee, dia miorina ao anatin'ny faritra metropolitana

ao Nashville, Tennessee. Tsy vitan'ny hoe nanaiky ho isan'ny filankevi-panorenana ny Madison College izy nanomboka tamin'ny 1904 ka hatramin'ny herintaona talohan'ny nahafatesany tamin'ny 1915, fa izy koa no nandray anjara lehibe tamin'ny fisafidianana ny tany nanorenana ilay kolejy. Nashville no ivon'ny rafitra fanabeazana grika izay nanampy tamin'ny fanakanana ny Jiosy tsy hanaiky ny Mesiany teo amin'ny tantaran'ny Makabeo, izay maneho ara-tandindona ny Protestanta nihemotra tamin'ny androntsika ankehitriny. Ny tsipiky ny Makabeo dia aseho mazava tsara ao amin'ny tantara mifina ao amin'ny andininy faha-efapolo, maneho ny Protestanta nihemotra izay efa nampianarina tanteraka ankehitriny tamin'ireo vokatry manimba mitovy indrindra amin'ny fanabeazana grika, na dia amin'ny endriny maoderina aza.

Tamin'ny taranaka fahatelo tamin'ny Adventisma, ny mpitondra izay efa nandà ny Fanahin'ny Faminaniana tamin'ny taona 1888 dia nifidy ny hanolotra ny rafi-panabeazany ho eo ambanin'ny rafitry ny fanamarinam-pankatoavan'izao tontolo izao. Nashville no misolo tena ny foibe an'ohatra iombonan'ny fanabeazana marina sy ny fanabeazana sandoka. Nofidin'ilay mpaminany ilay tanàna ihany izay nofidian'izao tontolo izao hananganana ho fahatsiarovana ny fanabeazana grika; satria ny fanabeazana marina dia tsy tahaka ny fanabeazana grika, izay miorina amin'ny fanasarahana ny fahamarinana ho taranja mitoka-monina mba handravana ny fitambaran'ny rehetra. Ny fanabeazana marina no fototra iorenan'ireo lohahevitry lehibe efatra hafa napetrak'i Sister White, dia ny fanavaozana ara-pahasalamana, ny toe-panahy araka an'Andriamanitra eo amin'ny fiainana andavanandro, ny fiainana kristiana, ary indrindra indrindra ny lohahevitry ny The Great Controversy.

I Jesosy mandrakariva ny farany amin'ny alalan'ny fiandohana, ary ny fitsapana tao amin'ny Sahan'i Edena dia manazava ny fitsapana izay atrehin'izao tontolo izao ankehitriny. Ny fitsapana amin'ny farany dia mitovy amin'ny fitsapana ara-Baiboly rehetra, satria Andriamanitra tsy miova na oviana na oviana. Ny fitsapana ara-Baiboly dia dingana fitsapana telo sosona izay miteraka antokon'olona roa, izay aseho miharihary amin'ny faran'ny fizotry ny fitsapana. Ny anjely voalohany dia maneho ireo dingana telo ireo amin'ny hoe matahora an'Andriamanitra, omeo voninahitra Izy, fa tonga ny ora fitsapana famantarana ny fitsarana. Ny dingana voalohany dia ny didy tsy hihinana amin'ny hazon'ny fahalalana ny tsara sy ny ratsy. Noho ny tsy fananany ny tahotra an'Andriamanitra ilaina, dia tsy nahatanteraka ny fitsapana momba ilay hazo i Eva ka nihinana ny voany, izay naseho ho sady tsara no ratsy. Ny tahotra an'Andriamanitra tao amin'i Adama dia tsy nahasakana azy tsy hiditra tao amin'ny fikomiana momba ilay hazo, ary nentin'ny fitsarana izy mianadahy, raha nasehony ny fiainana tsy nisy ny fanatrehan'ny Maha-Andriamanitra mitoetra ao anatiny.

Ny fitsapana amin'ny andro farany dia manomboka amin'ny fampitandremana mba hihinana ny fitomboan'ny fahalalana izay voavaha tombo-kase ao amin'ny fanambaran'i Jesosy Kristy, mialoha indrindra ny hifaranan'ny fotoam-pitsapana omena ny olombelona. Na eo anivon'ny Advantisma izany, na eo amin'ireo ivelan'ny Advantisma, dia miorina amin'ny fandraisana, na amin'ny fandavana, ny fitomboan'ny “fahalalana” izay voavaha tombo-kase amin'izao androntsika izao ny fitsapana. Izany fitsapam-pahalalana izany dia asehon'ilay hazon'ny fitsapana tao amin'ny Saha, izay maneho ny fahalalana na ny tsara na ny ratsy. Ny fanabeazana marina dia napetraka sy

nanehoana tandindona tao Nashville, Tennessee tamin'ny taona 1904, ary ny fanabeazana diso dia napetraka sy nanehoana tandindona tao Nashville tamin'ny 1897, avy eo naorina indray ho rafitra maharitra tamin'ny 1920. Tamin'ny fiainan'ily mpaminanivavy dia najoro ho masina tao Nashville ny fanabeazana marina, ary najoro ho masina koa ny fanabeazana diso. Taorian'ny nahafatesany tamin'ny 1915 dia naverina tamin'ny laoniny ny fanabeazana diso tamin'ily fanorenana faharoa sady maharitra an'ny tempolin'ny Parthenon, ary ny fanabeazana marina kosa dia nolavina tamin'ny alalan'ny marimaritra iraisana tamin'izao tontolo izao nataon'ny fitarihan'ny fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito Laodiseana.

Ny solon'anmarana i Nashville hoe “Athens of the South” no nisy fiantraikany tamin'ny nifidianana io trano io ho ivon'ny Centennial Exposition tamin'ny 1897. Maro tamin'ireo trano tao amin'ily fampirantiana no niorina tamin'ny endrika tranainy niandohana. Kanefa, ny Parthenon irery ihany no tena dika mitovy marina tanteraka. Ankehitriny, i Nashville, Tennessee, dia malaza amin'ny mozikany, nefa talohan'ny nisian'ny Johnny Cash Museum dia nalaza tamin'ny fanabeazana i Nashville fa tsy tamin'ny fihirana.

Tamin'ireo taona 1850, i Nashville dia efa nahazo ny anaram-bositra hoe “Athens of the South” noho izy efa nanorina andrim-pampianarana ambony maro; izy no tanàna voalohany tany amin'ny faritra atsimon'i Amerika nanangana rafi-pampianarana ho an'ny daholobe. Tamin'ny faran'ily taonjato, dia nahita ny fisokafan'ny varavaran'i Fisk University, St. Cecilia Academy, Montgomery Bell Academy, Meharry Medical College, Belmont University, ary Vanderbilt University i Nashville. Tamin'izany fotoana izany, dia fantatra ho iray amin'ireo tanàna voadio sy nahita fianarana indrindra tany atsimo i Nashville, sady feno harena sy kolontsaina.

Ny zava-miafin'ny heloka dia sady anarana no matoanten'ny amin'ny Teny nomena tamin'ny tsindrimandry. Ny tsindrimandry dia manondro an'i Satana sy ny papa—izay antsoin'i Rahavavy White hoe “lehila-tanana ankavanan'i” Satana—ho ilay zava-miafin'ny heloka. Kanefa ny “zava-miafin'ny heloka” koa dia manoritsoritra ny fifangaroan'ny fahamarinana sy ny fahadisoana. Ny taranaka efatra amin'ny fihemorana amin'ny finoana ao amin'i Joela dia mifanaraka amin'ireo fahavetavetana efatra mitombo tsikelikely ao amin'ny toka fahavalo amin'i Ezekiela. Ireo vavolombelona roa ireo dia mifanaraka amin'ireo fiangonana efatra voalohany ao amin'ny Apokalypsy, ary ny fiangonana fahatelo dia asehon'ny marimaritra iraisan'i Konstantino momba ny Kristianisma izay natambatra tamin'ny fanompoan-tsampy. Ireo fiangonana efatra voalohany ireo dia mifanaraka amin'ny tantaran'ny Isiraely fahiny, izay maneho an'ohatra ny tantaran'ny Isiraely ankehitriny.

Tamin'ny taranaka fahatelo tamin'ny Isiraely fahiny, ny mpanjakan'ny Isiraely dia nanao fanekena tamin'ireo firenena hafa izay tsy tokony hampidirina velively ho amin'ny firaisana amin'ny vahoakan'Andriamanitra. Ny fitoviana misy eo amin'ny Isiraely fahiny ara-bakiteny sy ny fiangonana Kristiana, araka ny aseho ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy, dia lohahevitra ara-paminaniana izay hazavaina mazava ao amin'ily fianarana mitondra ny lohateny hoe, Habakkuk's Tables. Joela dia mampifanaraka ny taranaka fahefatra sy farany izay “esorina” tsy ho vahoaka voafidin'Andriamanitra amin'ny fanekena, amin'ireo loholona dimy amby roapolo izay miankohoka amin'ny masoandro ao amin'ireo fahavetavetana efatra mifanesy miakatra ao amin'i

Ezekiela. Io taranaka fahefatra io, izay anesorana ny Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito Laodikeana rehefa miankohoka amin'ny masoandro amin'ny lalàn'ny Alahady izy, dia mifanaraka amin'ny fiangonana fahefatra ao Tyatira izay maneho ny fitondran'ny papa tamin'ny 538 na amin'ily lalàn'ny Alahady ho avy tsy ho ela. Ny fiangonana fahatelo ao Pergamosy dia misolo tena ny “fampandefitra,” na ny Isiraely fahiny nanao firaisana tamin'ireo fanjakana jentilisa, na i Konstantino nampifangaro ny fanompoan-tsampy tamin'ny Kristianisma, ary ireo vavolombelona roa ireo dia miresaka amin'ny taranaka fahatelon'ily bibidia avy amin'ny tany ao amin'ny Apokalypsy toko fahatelo ambin'ny folo.

Ireo taranaka efatra ao amin'i Etazonia, izay, ankoatra ireo fahamarinana hafa, dia noharafitra mialoha tamin'i Egipta nandritra ny fanandevozana 400/430 taona, izay nifarana tamin'ny nilentikan'i Farao tao amin'ny ranon'ny Ranomasina Mena. Ireo rano ireo no nanamarika ny fiafaran'ily firenena izay notsaraina rehefa nentin'Andriamanitra ny fanafahana ho an'ny Isiraely fahiny tamin'ny alalan'i Mosesy mpaminany. Etazonia dia tsaraina ao anatin'ily fe-potoana izay amafaranan'ny fitsarana eo amin'ny fiangonan'Andriamanitra, koa tokony homarihina fa ny rano izay namarana ny ain'i Farao dia nentina tamin'i Farao tamin'ny famotsorana ny rivotra avy any atsinanana izay nitazona ireo rano teo amin'ny toerany raha Andriamanitra kosa namonjy ny vahoakany voafidy. Ny rivotra avy any atsinanana no loza fahatelo izay mamely eo amin'ny lalàna alahady rehefa tonga ny horohoron-tany ao amin'ny Apokalypsy toko fahiraika ambin'ny folo.

Ny taranaka mialoha ny taranaka fahefatra sy farany amin'ily bibidia avy amin'ny tany dia tanteraka eo amin'ny tandroka Repoblikana sy Protestanta. Ny fampifanarahana nataon'ny tandroka Repoblikana, izay notanterahina tao amin'ny taranaka fahatelon'ny, dia niseho tamin'ny vanim-potoana nanodidina ny ady lehibe voalohany, ary izany no nanamarika ny nanoloran'i Etazonia ny rafitra ara-toekaren'ny ho eo an-tanan'ireo mpaneran-tany ao amin'ny Federal Reserve. Tamin'izany vanim-potoana izany ihany koa, ny Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito Laodiseana dia nitady ny hampanaiky “ho voamarina ara-pomba” ny asany ara-pitsaboana sy ara-panabeazana araka ny fenitry ny fanabeazana sy ny fitsaboana araka izao tontolo izao. Amin'ny maha-matoanten'ny azy, ny “zava-miafin'ny tsi-fankatoavana” dia maneho ny fampifanarahana nataon'i Constantin sy ny mpanjakan'ny Isiraely fahiny tamin'ny fahefan'izao tontolo izao. Ny teny nampiasain'ny tsindrimandry mba hilazana izany fampifanarahana izany dia ny hoe “amalgamation,” izay nofaritana tao amin'ny rakibolana tamin'ny andron'i Ellen White hoe: “to mix or unite in an amalgam; to blend.” Ny hazon'ny fahalalana ny tsara sy ny ratsy dia ny hazon'ny amalgamation, dia ny hazon'ny fampifanarahana. “Ny fifandirana lehibe farany,” dia ny krizin'ny lalàna alahady, ary ny fanomanan'i Satana ho amin'izany krizy izany dia “ny zava-miafin'ny tsi-fankatoavana,” izay nampifangaro ny fahendren'olombelona amin'ny fanambarana avy amin'Andriamanitra.

“I Satana dia mazoto mamolavola ny drafiny ho amin'ily fifandonana lehibe farany, izay handraisana ny rehetra anjara amin'ny lafiny iray avy....”

“Henoy ny feo, diniho ny hery izay manjaka eo amin'izao tontolo izao. Misy ve feon'ny vavaka? Mahita famantarana ve ianao fa ekena Andriamanitra? Misy mpisorona, maro dia maro izy; nefa mandika sy manitsakitsaka eo ambanin'ny tongony ny lalàn'i Jehovah izy ireo.

Voaloton'ny ran'ny fanahy ny fitafiany. Vahoaka betsaka no manolotra fanatitra ho an'ny devoly. Jereo, ianareo izay misalasala eo anelanelan'ny fankatoavana sy ny tsy fankatoavana. Jereo an-tsaina ireo vahoaka marobe mivavaka eo amin'ny alitaran'i Satana. Henoy ny mozika, henoy ny fiteny, izay antsoina hoe fanabeazana ambony. Fa inona no ambaran'Andriamanitra momba izany?—Ny zava-miafin'ny tsi-fankatoavana.” Pamphlets, 004, 11.

Amin'ny fifandirana farany, rehefa “hifidy lafy avokoa ny rehetra,” dia averina indray ny fitsapana tao amin'ny Sahan'i Edena. Ilay fitsapana izay tamin'ny voalohany dia voafetra tamin'ny hazo iray teo afovoan'ny saha, dia haverina amin'ny farany eo amin'izao tontolo izao manontolo. Ny asan'i Satana mialoha ny ady farany dia “ny zava-miafin'ny heloka,” izay faritana ho “fanabeazana ambony!” Ny tandindon'ny “fanabeazana ambony” ao amin'ny tanin'ilay bibidia avy amin'ny tany dia hita ao Nashville, Tennessee, ilay “Athens of the South,” izay misy ny tempolin'i Parthenon, mifanohitra amin'ny fanabeazana marina izay nasehon'ny Madison College tao Nashville fahiny. Ny fanambarana manaraka avy amin'ny aingam-panahy dia hotononina manontolo any amin'ny faran'ity lahatsoratra ity, nefa misy teboka vitsivitsy tokony hodinihina eto amin'izao fotoana izao.

“Ilaina ny fahendrena ho an'ny rehetra, mba handinihana amim-pitandremana ny zava-miafin'ny heloka, izay mandray anjara lehibe indrindra amin'ny famaranana ny tantaran'ity tany ity....”

“Tsy misy lalana afovoany mankany amin'ny Paradisa haverina amin'ny laoniny. Ny hafatra nomena ny olombelona ho an'izao andro farany izao dia tsy tokony hafangaro amin'ny famoronon-kevitra ny olombelona....”

“Ireo izay nasandrat'Andriamanitra ho amin'ny toerana ambony ianteherana dia mety hiala amin'ny fahazavan'ny lanitra ka hitodika amin'ny fahendren'olombelona.... Izay rehetra te hanana toetra izay hahatonga azy ho mpiara-miasa amin'Andriamanitra ka handray ny fankasitrahan'Andriamanitra, dia tsy maintsy misaraka amin'ny fahavalon'Andriamanitra, ary mihazona ny fahamarinana izay nomen'i Kristy an'i Jaona mba homeny izao tontolo izao.” Manuscript Releases, volume 18, 30–36.

Ny “rehetra” izay mila “fahendrena” dia maneho ireo rehetra izay ampidirina ao anatin'ny fizotran'ny fitsapana izay hiteraka amin'ny farany sokajy roa amin'ny mpivavaka. Ny “hendry” dia ireo izay mahazo ilay “fahendrena” ilaina. Manomboka ny fizotran'ny fitsapana rehefa vahana ny fanambaran'i Jesosy Kristy, fotoana fohy mialoha ny hifaranan'ny fotoam-pitsapana ho an'ny olombelona. Izany famahana izany no manomboka ny “fitomboan'ny fahalalana.” Ireo izay atrehin'ny fitsapana mifandray amin'ny fanambaran'i Jesosy Kristy dia hahazo ny “menaka” amin'ny fahalalana ara-paminaniana, izay natao hitarihana sy hanomanana ary hanamasinana mialoha ny fahatongavan'ny rivotra avy any atsinanana amin'ny lalàn'ny Alahady. Ny “hazon'ny fahalalana ny tsara sy ny ratsy” dia tandindon'ny Mofo sandoka avy any An-danitra izay tsy maintsy hohanina na holavina.

Tany Galilia, tao amin'ny synagoga tao Kapernaomy, dia very mpanaraka betsaka kokoa i Jesosy noho ny tamin'ny fotoana hafa rehetra tamin'ny asa fanompoany, noho ny tranga iray. Teo no nisedrana raha ara-bakiteny sa ara-panahy ny tenin'i Kristy ara-paminaniana, ary izay tsy nahazaka

izany fitsapana izany dia lavo—fa nanadino izy ireo fa ny olona dia tokony ho velona amin’ny teny rehetra izay aloaky ny vavan’Andriamanitra. Nambaran’i Kristy mazava tsara fa Izy no Mofo nidina avy any an-danitra, ary izay tsy nahazaka izany fitsapana izany dia nampifangaro ny Fahamarinana tamin’ny fahendren’olombelona, izay asehon’ny Grika.

Talohan’ny nanombohan’i Eva ny fahalavoana tao amin’ny saha, dia efa nandidy an’i Adama sy Eva i Kristy mba tsy hihinana ny voan’ny hazo fahalalana ny tsara sy ny ratsy. Ny voalohany amin’ireo dingana telo amin’ny filazantsara mandrakizay dia ny fahatahorana an’Andriamanitra.

“Aoka ny saina handray ireo fahamarinana mahatalanjona ao amin’ny fanambarana, ka tsy ho afa-po na oviana na oviana hampiasa ny heriny amin’ny lohahevitra tsisy dikany izy; hiala amim-paharikoriko amin’ny haisoratra vetaveta sy ny fialam-boly foana izay manimba fitondran-tena ny tanora amin’izao andro izao. Izay efa niombona hevitra tamin’ny poeta sy ny olon-kendry ao amin’ny Baiboly, ary izay voahetsiky ny asa be voninahitry ny maherifon’ny finoana ny fanahiny, dia hivoaka avy amin’ireo saha manankarenan’ny fisainana ho madio kokoa am-po sy avo lenta kokoa an-tsaina noho ny raha toa ka nandany ny fotoany nandinika ireo mpanoratra tsy ara-pivavahana malaza indrindra izy, na nibanjina sy nankalaza ny zava-bitan’ny Farao sy ny Heroda ary ny Kaisara eto amin’izao tontolo izao.”

“Ny herin’ny tanora dia mitoetra ho toy ny matory amin’ny ankapobeny, satria tsy ataony fiandohan’ny fahendrena ny fahatahorana an’Andriamanitra. Nomen’ny Tompo fahendrena sy fahalalana i Daniela, satria tsy nety ho voataonan’ny hery na inona na inona izay hanelingelina ny foto-pisainany ara-pivavahana izy. Ny antony mahatonga antsika hanana olona vitsy dia vitsy manana saina, fahamarinan-toetra sy fahamendrehana mafy orina, dia satria mihevitra izy ireo fa hahita fahalehibiazana, nefa misaraka amin’ny Lanitra.” Messages to Young People, 255, 256.

Nawalan si Eva ng kaniyang “takot sa Dios.” Dapat sana siyang nanginig sa mga salita ng Dios, na siyang isang katangian ng isang daan at apatnapu’t apat na libo. Ang pagkatakot sa Dios ang una sa tatlong pagsubok, at ito’y nagsisimula kapag ang makahulang Salita ay nabubuksan, na sa huli’y nagbubunga ng isang uri ng marurunong at isang uri ng mga mangmang. Ang pasimula para sa mga itinakdang maging marurunong ay ang manginig sa Salita ng Dios. Hindi ito ginawa ni Eva, at nang siya’y humarap sa ikalawang hakbang ng proseso ng pagsubok ay hindi niya nagawang luwalhatiin ang Dios, at pagkatapos ay humarap siya sa oras ng paghuhukom kung saan inihayag niya ang kahubaran ng Laodicea.

“Ireo rehetra izay maniry hanatsara ny toetra kristiana dia tsy maintsy hitondra ny ziogan’i Kristy. Raha te hiara-hipetraka any amin’ny fitoerana any an-danitra ao amin’i Kristy Jesosy izy, dia tsy maintsy mianatra aminy raha mbola eto ambonin’ity tany ity. Kristy tsy nitady izay hahafaly ny tenany. Ny fiainany manontolo dia fivelaran’ny fiantrana madio sady tsy mitady ny azy. Noraisiny ny toetra maha-olona mba hanehoana amin’izao tontolo lavo izao, amin’i Satana sy ny synagogany, amin’ny rehetra any an-danitra, amin’ireo tontolo tsy lavo, fa ny toetra maha-olona, raha atambatra amin’ny toetrany maha-Andriamanitra, dia afaka ho tonga mankatò tanteraka ny lalàn’Andriamanitra. Samy mila manontany izao rehetra izao: ‘Inona no tsy maintsy ataoko mba hovanjena aho?’ Mitaky fo manetry tena sy torotoro, izay mangovitra

amin'ny teniny, Andriamanitra. Avy amin'ny alitara masina ihany no ahazoantsika mandray ilay fanilo selestialy, izay, rehefa voaray, dia hanome antsika fahitana feno ny tsy fahafahantsika, ary hampiseho amintsika ny voninahitra sy ny fiandrianan'i Kristy. Rehefa hita izany, dia apetrak'Andriamanitra eo ambany fitarihan'ny Fanahy Masina isika, ary izany no hitarika antsika ho amin'ny fahamarinana rehetra." Bible Echo, July 20, 1896.

Ny fampifangaroana ny fahamarinana sy ny fahadisoana dia asan'i Satana, izay fantatra ho zava-miafin'ny heloka. Ny fifampiraharahana ataon'ny olombelona rehetra amin'ireo hetsika farany amin'ny fitsarana famotopotorana dia voatahiry ao amin'ny tempolin'ny Parthenon any Nashville, Tennessee.

"Tsy fahendrena ny mandefa ny tanorantsika any amin'ny oniversite izay anoloran'izy ireo ny fotoanany hahazoana fahalalana ny teny Grika sy Latina, raha mbola fenoin'ny fihetseham-po sy ny hevitra ny mpanoratra tsy mino an'Andriamanitra izay ianarany mba hifehezany ireo fiteny ireo kosa ny sainy sy ny fony. Mahazo fahalalana izay tsy ilaina velively izy ireo, sady tsy mifanaraka amin'ny leson'ilay Mpampianatra lehibe. Amin'ny ankapobeny, izay nobeazina tamin'izany fomba izany dia manana fieboeboana be. Mihevitra izy fa efa tonga amin'ny tampon'ny fianarana ambony, ary mitondra tena amim-pireharehana, toy ny hoe tsy mpianatra intsony izy. Simban'izany ho amin'ny fanompoana an'Andriamanitra izy. Ny fotoana sy ny fitaovana ary ny fianarana izay nolanin'ny maro tamin'ny fikatsahana fanabeazana somary tsy misy ilàna azy dia tokony ho nampiasaina tamin'ny fahazoana fanabeazana izay hahatonga azy ireo ho lehilahy sy vehivavy lavorary amin'ny lafiny rehetra, sahaza ho amin'ny fiainana azo ampiharina. Ny fanabeazana toy izany dia ho sarobidy indrindra ho azy ireo."

"Inona no entin'ny mpianatra miaraka aminy rehefa miala amin'ny sekolintsika izy? Ho aiza izy ireo? Inona no hataony? Manana ny fahalalana hahafahany mpianatra ny hafa va izy? Efa nofanina va izy mba ho ray sy reny hendry? Mahavita mijoro eo an-tampon'ny fianakaviana va izy ho mpampianatra hendry? Ao amin'ny fiainany an-tokantrano va izy afaka mpianatra ny zanany amin'ny fomba izay hahatonga ny ankohonany ho fianakaviana azon'Andriamanitra jerena amin'ny fahafinaretana, satria tandindon'ny fianakaviana any an-danitra izany? Efa nandray ilay fanabeazana tokana izay azo antsoina marina hoe 'fampianarana ambony' va izy?"

"Inona no atao hoe fanabeazana ambony? Tsy misy fanabeazana azo antsoina hoe fanabeazana ambony raha tsy mitondra ny fitovian'ny lanitra izany, raha tsy mitarika ny zatovolahy sy ny zatovovavy mba ho tahaka an'i Kristy, ary manomana azy ireo hijoro ho lohan'ny ankohonany eo amin'ny toeran'Andriamanitra. Raha, nandritra ny fiainany tany an-tsekoly, ny zatovolahy iray dia tsy nahazo fahalalana ny teny Grika sy Latina ary ny hevitra voarakitra ao amin'ny asa soratr'ireo mpanoratra tsy mino an'Andriamanitra, dia tsy dia nisy fatiantoka lehibe loatra tamin'izany. Raha nataon'i Jesosy Kristy ho zava-dehibe ilaina izany karazam-panabeazana izany, moa tsy ho nomeny ny mpianany va izany, izay notezainy hanao ny asa lehibe indrindra izay efa nankinina tamin'ny olombelona mety maty, dia ny hisolo tena Azy eo amin'izao tontolo izao? Fa kosa, napetrany teo an-tànany ny fahamarinana masina, mba homena izao tontolo izao amin'ny fahatsorany."

“Misy fotoana ilana ireo manam-pahaizana amin’ny teny Grika sy Latina. Tsy maintsy misy ny sasany handalina ireo fiteny ireo. Tsara izany. Kanefa tsy ny rehetra, ary tsy ny maro, no tokony hianatra azy. Ireo izay mihevitra fa ny fahalalana ny teny Grika sy Latina dia tena ilaina amin’ny fanabeazana ambony kokoa dia tsy mahita lavitra. Ary tsy ilaina ho amin’ny fidirana ao amin’ny fanjakan’Andriamanitra koa ny fahalalana ireo zava-miafina amin’izay antsoin’ny olon’izao tontolo izao hoe siansa. Satana no mameno ny saina amin’ny haifetsy sy ny lovantsofina, izay manilika ny tena fanabeazana ambony kokoa, sady ho levona miaraka amin’ny mpianatra.”

“Ireo izay nandray fanabeazana sandoka dia tsy mijery miakatra any an-danitra. Tsy afaka mahita ilay tena Fahazavana izy, ‘izay manazava ny olona rehetra izay tonga amin’izao tontolo izao.’ Heveriny ho toy ny zavatra manjavozavo ny zava-misy mandrakizay, ka ataony tontolo iray ny atôma, ary ataony atôma iray ny tontolo. Momba ny maro izay nandray ilay antsoina hoe fanabeazana ambony, dia hoy Andriamanitra: ‘Efa noleferina tamin’ny mizàna hianao, ka hita fa latsaka,’—latsaka amin’ny fahalalana ny raharaham-piainana azo ampiharina, latsaka amin’ny fahalalana ny fomba hampiasana tsara indrindra ny fotoana, latsaka amin’ny fahalalana ny fomba hiasana ho an’i Jesosy.” Review and Herald, August 17, 1897.

Ny fampitandreman’ny baolina afo tao Nashville dia tsy momba tanàna voafidy kisendrasendra, fa fitsarana mivantana nentina tamin’ny Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito, amin’i Etazonia ary amin’izao tontolo izao. Ny baolina afo tao Nashville dia maneho toetra samihafa ho an’ireo sokajy isan-karazany ao amin’ny Advantisma, ny bibin’ny tany ary izao tontolo izao. Ny baolina afo tao Nashville dia fitsaran’Andriamanitra amin’ny fanabeazana sandoka, izay asehon’ny hazon’ny fahalalana ny tsara sy ny ratsy.

Hanohy ity fandalinana ity isika ao amin’ny lahatsoratra manaraka.

“Tamin’ny alalan’ny sarin-javatra isan-karazany no nanehoan’i Jesosy Tompo tamin’i Jaona ny toetra ratsin’ireo sy ny herin’ny fitaomany mamitaka, dia ireo izay nalaza tamin’ny fanenjehany ny vahoakan’Andriamanitra. Ilain’ny rehetra ny fahendrena mba handinihana amim-pitandremana ny zava-miafin’ny heloka, izay miseho lehibe tokoa eo amin’ny famaranana ny tantaran’ity tany ity. Ny fanehoan’Andriamanitra ny asa vetaveta ataon’ny mponin’ireo fahefana manjaka amin’izao tontolo izao, izay mamatotra ny tenany ao anatin’ny fikambanana miafina sy firaisan-kina miafina, nefa tsy manome voninahitra ny lalàn’Andriamanitra, dia tokony hampahafahan’ny vahoaka izay manana ny fahazavan’ny fahamarinana hitandrina ny tenany ho lavitry ireo faharatsiana rehetra ireo. Hiseho bebe kokoa hatrany ny asa ratsin’ny mpivavaka sandoka rehetra amin’izao tontolo izao; fa antoko roa ihany no misy: ireo izay mitandrina ny didin’Andriamanitra sy ireo izay miady amin’ny lalàna masin’Andriamanitra....”

“Ny fifandrafiana eo amin’ny taranaky ny vehivavy sy ny menarana dia voafaritry mazava tsara amin’ny Tompo. ‘Ary hampifandrafiako ianao sy ny vehivavy, ary ny taranakao sy ny taranany; izy hanorotoro ny lohanao, ary ianao kosa hanorotoro ny ombelahin-tongony.’ ‘Ary tamin’i Adama Izy nanao hoe: Satria nihaino ny feon’ny vadinao ianao ka nihinana tamin’ilay hazo izay nandidiako anao hoe: Aza ihinananao izany, dia voaozona ny tany noho ny aminao; amin’ny fahoriana no hihinananao ny vokatry ny tany amin’ny andro rehetra hiainanao; tsilo sy

hery no havoakany ho anao; ary ny zava-maniry any an-tsaha no hohaninao; amin'ny hatsembohan'ny tavanao no hihinananao mofo, mandra-piverinao amin'ny tany; fa avy tao no nakana anao; fa vovoka ianao, ary hiverina ho amin'ny vovoka.”

“Tamin'ny fanarahana ny lalany ihany, tamin'ny fanaovana izay mifanaraka amin'ny fakam-panahin'i Satana sy mifanohitra amin'ny sitrapon'Andriamanitra izay fantatra, dia niezaka foana ny olona hanandratra sy hitso-drano ny tenany. Toy izany no nahazoany fahalalana avy amin'ny fanandramana momba ny tsy fankatoavana ny didin'Andriamanitra. Toy izany no nahafantarany ny tsara sy ny ratsy; toy izany no nahafaozany ny fahitsiany sy ny tsy fivadihany tamin'Andriamanitra ka nanokafany ny vavahadin-drano lehibe nidiran'ny ratsy sy ny fahoriana ho amin'ny fianakavian'olombelona manontolo. Firy ankehitriny no manao izany fanandramana izany! Rahoviana ny olona no hianatra fa ny hany fomba hiarovany dia amin'ny alalan'ny fitokiana feno amin'ny hoe: ‘izao no lazain'i Jehovah’?”

“I Satana dia mikendry ny hampiditra ny foroniny manokana eo amin'ny zanak'Andriamanitra amin'ny alalan'ny fomba fanaon'olombelona. Mikendry ny horaisina ho Andriamanitra izy, na hatao ambonin'Andriamanitra aza.”

“Amin'ny fanovana ny Sabata ho amin'ny andro voalohany amin'ny herinandro, dia tarihiny ny olona tsy hino ny fanambaran'Andriamanitra, ka hahatonga azy ireo hihevitra ny lalany sy ny fikasany ho toa tena hendry indrindra eo imasony sy eo amin'ny fitsarany efa voaolana. Amin'ny alalan'ny tetik'asan'olombelona no itarihany ny olona hihevitra ireo didy nambaran'Andriamanitra ho manana hery latsaka noho ny lovantsofina maha-olombelona, ary ny hihevitra ny fiviliana amin'izany lalàna izay masina sy marina ary tsara mandrakariva izany ho zavatra tsy dia manan-danja loatra. Hitany fa amin'ny fisakanana ireo mpiasa maha-olombelona tsy handeha tahaka ny zanaka mankatò, mifanaraka amin'Andriamanitra, dia azony sakanana ny fahatanterahan'ny asan'Andriamanitra eto amin'izao tontolontsika izao.

“Kanefa ny tetika miafina ataon'i Satana miaraka amin'ireo olombelona mpiara-miasa aminy izay mijoro amin'ny toerana manan'andraikitra dia tokony hatahorana sy ialàna tahaka izany ihany ankehitriny, rehefa efa voasedra ny fanandraman'ny ota, tahaka ny tamin'ny raharahan'ireo ray aman-drenintsika voalohany. Voatoro aho hilaza fa ny lehilahy izay apetraka amin'ny toerana feno andraikitra ao amin'ny asan'Andriamanitra dia nanomboka tafahoatra ny zony hifehy ny hafa. Ny toerana tazonin'ny olona iray dia tsy manova ny toetrany. Ny sasany dia toa nihevitra fa tsy maintsy izy ireo no mamolavola ho an'ny fiangonana sy ho an'ny toeram-pitsaboana, ary tsy tokony hisy hanontany ny fitsarany. Aoka izy ireo hianatra amin'i Jesosy amin'ny dingana rehetra. Izy no tokony ho fahefana lehibe indrindra ho an'ny olona rehetra.

“Ilay Iray izay efa matetika no Mpampianatra antsika dia manao hoe: ‘Endrey ny hasarotra amin'ny olona ny mandeha amim-panetren-tena miaraka amin'Andriamaniny, amin'ny fanahy torotoro ka mandray ny lalan'Andriamanitra ary mandà ny tolo-kevitr'i Satana izay toa mampiseho tombontsoa lehibe araka izao tontolo izao.’ Ny vokatry ny fandehanan'ny olona amin'ny sitrapony manokana, fa tsy nijoro mafy teo ambonin'ny fanorenana mafy izay Andriamanitra irery no nametraka, dia niverimberina hatrany hatrany. Ny fandavana ny handeha amin'ny lalana mahitsy izay nasehon'Andriamanitra dia hitondra azy ireo ho amin'ny

fifanjevoana ary tsy hampianatra fahendrena ny hafa izay manana fitsapana sy fakam-panahy mitovy amin'izany. Rahoviana no hianaran'ny olona fa Andriamanitra dia Andriamanitra, fa tsy olona ka hiova?"

"Ny sasany izay efa niala tamin'ny lalana marina dia voan'ny hafanana tsy mitsahatra handrombaka andraikitra izay tsy napetrak'Andriamanitra taminy. Miantso ny mpanompo rehetra sy ny mpitsabo rehetra Andriamanitra mba hitandrina ny fahatsoran'ny fahamarinana. Ny Zanak'Andriamanitra, izay aseho ao amin'ny Testamenta Taloha sy ao amin'ny Testamenta Vaovao, no Mpamonjy izao tontolo izao ankehitriny. Avy Aminy no tokony handraisan'ny misiônera ara-pitsaboana rehetra ny fanofanana azy. Raha tsy misaraka amin'ilay andrianan'ny fahefan'ny rivotra izy, dia hamitaka fanahy izay matoky azy. Aoka samy hitandrina amin'ny olona izay nampianarina sy nasandratra loatra ka tsy takatry ny sarambabem-bahoaka ny drafitr'izy ireo.

"Ny hafetsen'ny ota dia mihoatra noho izay azon-tsaina tsy manam-petra saintsainina. Ny loza rehetra, ny fijaliana rehetra sy ny fahafatesana, dia porofo tsy amin'ny herin'ny ratsy ihany, fa amin'ny fahamarinan'Andriamanitra velona koa. Rehefa nahalala ny fahamarinana, dia ny tenin'Andriamanitra velona, izay maharitra mandrakizay, ary izay manome aina amin'ny alalan'ny fankatoavana, dia mahagaga indrindra ny fahalemen'ny olombelona amin'ny fampifanarahana ny tenany amin'ny hafetsen'i Satana. Izay rehetra ampianarin'Andriamanitra dia manaiky an'i Kristy ho Zanany. Izay rehetra tsy mino ny fanambaran'Andriamanitra izay efa fantatra dia mampiseho ny fihanaky ny ota, ary tsy miasa eo anilan'ny aina sy ny tsy fahafatesana izay aseho mazava amin'ny alalan'ny fanamasinana tanteraka amin'ny fahamarinana izy. Raha tsy manao fiovana eo amin'ny toetra sy amin'ny teny ary amin'ny fanahy izy, dia ho very ny fanahy."

"Tsy misy lalana afovoany mankany amin'ny Paradisa haverina amin'ny laoniny. Ny hafatra nomena ny olombelona ho an'izao andro farany izao dia tsy tokony hafangaro amin'ny foronina sy tetik'olon-tsotra. Tsy tokony hiankina amin'ny paikadin'ireo mpisolovava araka izao tontolo izao isika. Tsy maintsy ho olona manetry tena sady mpivavaka isika, fa tsy hitondra tena tahaka ireo izay nohajambain'ny asan'i Satana."

"Maro no manana finoana, nefa tsy finoana izay miasa amin'ny fitiavana sy manadio ny fanahy. Ny finoana mahavonjy dia tsy finoana fotsiny ny fahamarinana ihany. 'Ny demonia koa mino, ka mangovitra.' Ny tsindrimandrin'ny Fanahin'Andriamanitra dia manome ny olona finoana izay hery manosika, izay mamolavola ny toetra, ary mitarika ny olona ho ambony noho ny asa ivelany ara-pomba fotsiny. Ny teny, ny asa, ary ny fanahy dia tsy maintsy mitondra vavolombelona fa mpanaraka an'i Kristy isika."

"Ny fahazavana sy fitahiana lehibe indrindra izay nomen'Andriamanitra dia tsy fiantohana hiarovana amin'ny fandikan-dalàna sy ny fivadiham-pinoana amin'izao andro farany izao. Ireo izay nasandratr'Andriamanitra ho amin'ny toerana ambony iandraiketana fitokisana dia mety hiala amin'ny fahazavan'ny lanitra ka hitodika amin'ny fahendren'olombelona. Dia ho tonga haizina ny fahazavany, ny fahaiza-manaony izay natolotr'Andriamanitra ho fandrika, ary ny toetrany ho fahatafintohinana eo anatrehan'Andriamanitra. Tsy azo esoina Andriamanitra. Ny fialana aminy dia efa nisy hatrizay ary mbola hanaraka mandrakariva ny vokany tsy azo

ihodivirana. Ny fanaovana asa tsy sitrak'Andriamanitra, raha tsy mibebaka amin'izany amin-kitsim-po sy mahafovy azy ireny, fa kosa mitady hanamarina izany, dia hitarika ilay mpanao ratsy tsikelikely ho amin'ny fitaka mandra-panaovany fahotana maro nefa tsy misy sazy tsapa. Izay rehetra maniry hanana toetra izay hahatonga azy ho mpiara-miasa amin'Andriamanitra sy handray ny fankatoavan'Andriamanitra, dia tsy maintsy misaraka amin'ny fahavalon'Andriamanitra sy mitana ny fahamarinana izay nomen'i Kristy an'i Jaona mba homeny izao tontolo izao." Manuscript Releases, boky faha-18, 30–36.